

Слоўнік

Apache – свабодны вэб-сервер open source, які паўсюль выкарыстоўваецца для вэб-аплікацый.

Баркэмп (BarCamp) – міжнародная сетка канферэнцый, якія ладзяцца самімі ўдзельнікамі на падставе мадэлі open source, з выкарыстаннем wiki, email-рассылак, блогаў і іншых сацыяльных медыя-прыладаў.

Блог (Blog) – вэб-сайт, які складаецца з кароткіх паведамленняў (пастоў), неакрэсленай тэматыкі. Большасць блогаў выкарыстоўвае вэб-аплікацыі, якія дазваляюць публікаваць новы змест проста, не патрабуючы ведання HTML.

Блогамарафон (Blogathon) – марафон блогераў, пад час якога выбіраецца адна тэма ці праблема, і ўсе ўдзельнікі ствараюць блогі па гэтай тэматыцы ў пэўны перыяд часу. Блогамарафон месціцца на адным блогу, які ўтрымлівае спасылкі на ўсе паведамленні (пасты), напісаныя падчас марафону.

Блогер (Blogger) – стваральнік блогу.

Blogspot – бясплатны вэб-сервіс для размяшчэння (хостыngu) блогаў, які належыць Google.

blip.tv – бясплатны вэб-сайт, які дазваляе карыстальнікам публікаваць відэафільмы, адкрываючы доступ да іх для шырокай аўдыторыі.

Вэб 2.0 (Web 2.0) – панятка, які выкарыстоўваецца для азначэння новай генерацыі Інтэрнэту, якая дазваляе карыстальнікам больш проста ствараць і публікаваць кантэнт і ўзаемадзейнічаць паміж сабой.

Вэб-браўзер, Вэб-праглядальнік, Вэб-аглядальнік, Вэб-гартач,

Web browser – праграма, якая выкарыстоўваецца для прагляду вэб-старонак. Напрыклад, Firefox, Konqueror.

Вэб-скрэпер (Web-scraper) – праграма, якая аўтаматычна збірае (scrap) інфармацыю з вэб-старонак.

Грамадзянскі журналіст (Citizen reporter) – прадстаўнік грамадства, які не з’яўляецца прафесійным журналістам, але збірае, публікуе і распаўсюджвае навіны і інфармацыю незалежным чынам.

CiviCRM – свабодная аплікацыя, open source, для кіравання кантактамі.

DailyMotion – вэб-сервіс для публікацыі і захавання (хостыngu) відэафільмаў.

Даменнае імя – зарэгістраваны адрас, які складаецца з сукупнасці літар, азначае размяшчэнне розных кампанентаў (вэб-старонак, медыя, файлаў) вэб-сайту.

Drupal – свабодная, open source, сістэма кіравання зместам (CMS). (Гл.: CMS).

Excel – праграма Microsoft для працы з электроннымі табліцамі.

Facebook – вэб-сайт сацыяльнай сеткі, дзе людзі могуць ствараць профіль (уласную старонку), дадаваць іншых карыстальнікаў у якасці сяброў, размяшчаць і публікаваць матэрыялы. Правілы карыстання Facebook’ам патрабуюць, каб карыстальнікі выкарыстоўвалі пры рэгістрацыі сапраўдныя імёны.

Facebook Group, Група на Facebook’y – кожны карыстальнік можа стварыць групу і запрасіць у яе іншых карыстальнікаў. Адміністратары групы могуць высылаць паведамленні ўсім сябрам групы, калі ў ёй менш за 5000 сяброў.

Facebook Feed News, Стужка навін на Facebook’y – кожны карыстальнік мае доступ да стужкі навін, у якой адзначаюцца дзеянні ягоных сяброў на сайце.

Facebook Page, Старонка Facebook – кожны карыстальнік можа стварыць старонку і запрасіць іншых быць яе прыхільнікамі (“фанамі”). Старонка можа быць прысвечана агульнай праблематыцы і можа выкарыстоўвацца для рассылкі паведамленняў прыхільнікам.

Facebook Profile, Профіль на Facebook’y – гэта асабістая старонка карыстальніка, у якой адзначаюцца сябры, зацікаўленні, удзел у групах, апошнія дзеянні на сайце. Карыстальнік можа кантраляваць, якія часткі профілю будуць бачныя іншым.

FireGPG – праграма-аплікацыя, якая інсталюецца ў браўзеры Firefox.

FireGPG дазваляе шыфраваць электронныя лісты на самім браўзеры.

Flash – папулярная графічная праграма ад Adobe для стварэння анімацыйных і мультымедыйных элементаў вэб-сайтаў.

Flickr – вэб-сайт, прызначаны для захавання (хостынг) і распаўсюджвання фотаздымкаў, які належыць Yahoo. Карыстальнікі могуць апублікаваць фотаздымкі праз вэб-сайт, email, адмысловыя аплікацыі, мабільныя тэлефоны. Базавае ўжыванне сайту бясплатнае, карыстанне дадатковымі функцыямі платнае.

FTP (File Transfer Protocol, пратакол перадачы файлаў) – гэта спосаб адпраўкі файлаў у Інтэрнет. Кампутар-кліент пры дапамозе гэтай праграмы можа перадаваць файлы на сервер (хост), які захоўвае дадзеныя.

FreedomFone (Тэлефон свабоды) – аплікацыя, зробленая на падставе базы дадзеных, якая дае доступ да інфармацыі праз тэлефанаванне на стацыянарныя, мабільныя і інтэрнет-тэлефоны.

FreeSwitch – адкрытая, open-source, тэлефонная платформа, якая выкарыстоўваецца для стварэння галасавых і тэкставых аплікацый.

FrontlineSMS – адкрытая праграма open-source, якая можа ператварыць ноўтбук і мабільны тэлефон у камунікацыйны цэнтр. Інсталяваная праграма дазваляе карыстальнікам адпраўляць і атрымліваць масавыя рассылкі тэкставых паведамленняў.

Google Earth – праграма, прызначаная для прагляду мапаў Зямлі ў 3D фармаце. Да пунктаў на мапе можна дадаваць фота, відэа, тэкставыя анатацыі, якія могуць захоўвацца і праглядацца іншымі карыстальнікамі.

Google Images – прылада для пошуку выяваў. Дадатковыя параметры пошуку дазваляюць шукаць выявы на падставе аўтарскага права, што дае магчымасць знаходзіць паўторна выкарыстання і перапрацаваныя (напрыклад, у калажах) выявы.

Google Maps – база дадзеных мапаў і праграмае забеспячэнне. Мапы можна апрацоўваць і рабіць анатацыі, да іх можна дадаваць фотаздымкі і іншыя матэрыялы, мапы можна размяшчаць на ўласным вэб-сайце.

Google Motion Chart (Дынамічная дыяграма Google) – вэб-аплікацыя для стварэння дынамічнай дыяграмы ў выглядзе Flash-файла, якая адлюстроўвае дадзеныя, размешчаныя на Google Spreadsheet. Прызначана для ілюстрацыі таго, як змяняюцца ў часе некалькі тыпаў дадзеных.

Google News – стужка навін, якая індэксуецца Google. Карыстальнікі могуць падпісацца на атрыманне паведамленняў аб навінах пэўнай тэматыкі на email (Google News Alerts), на падставе ключавых словаў, якія выкарыстоўваюцца ў навінах. Навіны могуць таксама аўтаматычна ператварацца ў рассылку ці змяшчацца на вашым сайце.

Google Spreadsheet – бясплатная вэб-аплікацыя, якая дазваляе ствараць, рэдагаваць, публікаваць электронныя табліцы, якія змяшчаюцца ў Інтэрнеце.

Gmail – бясплатная электронная пошта, якая належыць Google.

GPG (GNU Privacy Guard) – open source версія праграмы PGP (Pretty Good Privacy), тып крыптаграфічнай праграмы, якая кадзіруе вашыя дадзеныя і дазваляе раскладзіраваць іх толькі тым асобам, якія маюць ваш код доступу.

Жорсткі дыск (Hard drive) – прылада для сталага захавання кампутарных дадзеных. Ёсць два тыпы жорсткіх дыскаў: унутраны (усталяваны ўнутры кампутара) і знешні (злучаны з кампутарам праз кабель). Знешнія жорсткія дыскі могуць падключацца да розных кампутараў. Дадзеныя на жорсткім дыску таксама могуць быць зашыфраванымі.

Жывы журнал (LiveJournal) – блог-платформа для размяшчэння асабістых дзённяў і дзённяў супольнасцяў, запісы ў якіх могуць рабіць многія асобы. Платформа належыць кампаніі СУП. Праграмае забеспячэнне мае адкрыты зыходны код (open-source) і можа выкарыстоўвацца кожным для заснавання суполкі благаў.

Запыт на падставе Закона аб свабодзе інфармацыі (Freedom of Information Act (FOIA) Request) – механізм, на падставе якога асоба можа патрабаваць інфармацыю ад ураду.

HTML (HyperText Markup Language) – гэта кампутарная мова, якая выкарыстоўваецца для перадачы зместу і яго размяшчэння на вэб-старонцы, калі ён загружаецца з вэб-серверу на вэб-браўзер.

ICQ – праграма для імгненнага абмену паведамленнямі (чат) у Інтэрнэце, якія належыць расійскай кампаніі Digital Sky Technologies. Праграма дазваляе абменьвацца паведамленнямі паміж кампутарамі.

Інфаграфіка (Infographic) – спосаб візуалізацыі і надання значэнняў дадзеным пры дапамозе малюнкаў, мапаў, дыяграмаў, графікаў і іншых графічных элементаў.

IntelliSMS – камерцыйная праграма для адпраўкі і атрымання тэкставых паведамленняў.

Інтэрактыўны галасавы адказ (Interactive voice response (IVR)) – тэхналогія, якая дазваляе кампутару распазнаваць словы, вымаўленыя чалавечым голасам, і перадаваць у адказ загадзя зададзеную ці дынамічную інфармацыю.

IP-адрас – унікальны лічбавы ідэнтыфікатар, які надаецца кожнаму аб'екту, які мае доступ да Інтэрнэту. Падчас перадачы дадзеных праз Інтэрнет, IP-адрас кампутара ці іншага прыстасавання, праз якое вы ўваходзіце ў Інтэрнэт, звязваецца з дадзенымі, якія вы перадаеце.

JavaScript – мова сцэнароў, якая выкарыстоўваецца ў браўзерах для размяшчэння і фарматавання зместу ці ўключэння інтэрактыўных дзеянняў (напрыклад, выкарыстанне ўсплывальных вокнаў ці выяваў, што ўзнікаюць пры набліжэнні да іх курсору).

Joomla – свабодная, open-source, сістэма кіравання зместам (CMS), якая працуе ў Інтэрнеце (Гл.: CMS).

Кароткі нумар – адмысловы нумар тэлефона, на які могуць адпраўляцца тэкставыя (SMS) ці MMS-паведамленні.

Краўд-сорсінг (Crowdsourcing) – “выкарыстанне многіх крыніц”. Пры краўд-сорсінгу заданне выконваецца многімі асобамі, якія не належаць да кампаніі і часта незвязаныя паміж сабой. Напрыклад, для падрыхтоўкі цітраў да відэафільмаў, размешчаных у Інтэрнеце, можна выкарыстоўваць працу валанцёраў з розных краін.

Livestream.com – свабоднае праграмнае забеспячэнне для публікацыі відэа з вашага тэлефона ці кампутара, падключанага да Інтэрнэту.

Mash-up, калаж – спалучэнне розных прылад, медыя ці праграмнага забеспячэння для стварэння гібрыднага медыя-прадукту. Mash-up вэб-

аплікацыя можа спалучаць некалькі розных вэб-сервісаў, mash-up відэа зводзіць некалькі фільмаў з іншымі медыя-файламі ў адзін новы фільм.

MMS (мультымедыйнае паведамленне) – фармат для адпраўкі медыя-паведамленняў па мабільнай сувязі. Пры дапамозе MMS можна адпраўляць фотаздымкі, аўдыё- і відэа-запісы, тэкставыя паведамленні, даўжэйшыя, чым 160 знакаў для лацініцы ці 70 для кірыліцы SMS-паведамленняў.

MySpace – сайт сацыяльнай сеткі (уласнасць Fox Interactive Media/NewsCrop), у якім карыстальнікі могуць ствараць профіль, дадаваць іншых карыстальнікаў як сяброў, размяшчаць і публікаваць свае матэрыялы.

MySQL – сістэма для кіравання базамі дадзеных. Код MySQL з'яўляецца ўласнасцю Sun Microsystems/Oracle Corporation, але адкрыты для свабоднага распаўсюду.

Мапа кантактаў (Network map) – візуальная прэзентацыя людзей, арганізацый ці інстытутаў і іх узаемаадносін.

Open-source software (Праграмнае забеспячэнне з адкрытым зыходным кодам) – праграмнае забеспячэнне, у якім зыходны код даступны для прагляду, зменаў, стварэння на яго аснове новых праграм. Ідэя такога падыходу ў тым, што, пакідаючы зыходны ход адкрытым, больш людзей зможа атрымаць карысць ад супольнай працы праграмістаў.

Orkut – свабодны сайт сацыяльнай сеткі (належыць Google), які карыстаецца папулярнасцю ў Бразіліі і Індыі.

PHP – свабодная мова сцэнароў для вэб-аплікацый.

Qik – бясплатная вэб-праграма для публікацыі відэа з тэлефонаў.

Рынгтон (Ringtone) – лічбавы аўдыё-файл, які гучыць, калі на мабільны тэлефон нехта тэлефануе ці дасылае паведамленне. Рынгтонамі можна абменьвацца праз тэлефоны. Уласныя версіі рынгтонаў могуць стварацца пры дапамозе бясплатнага праграмнага забеспячэння.

SMS – гл.: Тэкставае паведамленне.

SIM-карта (Subscriber Identification Module, Модуль ідэнтыфікацыі абанента) – карта захоўвае ўнікальную персанальную інфармацыю

пра ўладальніка мабільнага тэлефона, такую як асабістыя дадзеныя чалавека, на якога зарэгістраваны тэлефон (у некаторых краінах, у тым ліку ў Беларусі і Расіі), нумары тэлефонаў і дадзеныя кантактаў у адраснай кнізе.

Сервер – кампютар, які захоўвае дадзеныя і прадстаўляе іх на падставе запыту іншых кампутараў, аб’яднаных у сетку.

Сайты сацыяльнай сеткі – вэб-сайты, карыстальнікі якіх могуць стварыць профіль, наладзіць сувязі з іншымі карыстальнікамі, камунікаваць і абменьвацца інфармацыяй з імі. Напрыклад, MySpace, Facebook, bebo, Orkut, Hi5.

Сістэма кіравання зместам (Content Management System, CMS) – праграмнае забеспячэнне, прызначанае для публікацыі, упарадкавання і абнаўлення зместу ў Інтэрнеце. Напрыклад, Drupal, Joomla. Праграмы для стварэння блогаў, такія як Wordpress, таксама могуць выкарыстоўвацца як CMS.

SquirrelMail – свабодны, open-source, кліент электроннай пошты з вэб-інтэрфейсам. SquirrelMail не змяшчаецца на камерцыйных серверах, ён павінен быць інстальваны на вашым уласным серверы.

Тэг (tag) – цэтлік, ключавое слова, якое надаецца кантэнту на адным ці многіх сайтах. Многія сайты сацыяльных сетак ці сайты для публікацыі фота- і відэа-матэрыялаў выкарыстоўваюць тэгі для ўпарадкавання зместу, надання магчымасці праглядаць адзін і той жа файл у розных катэгорыях.

Tag cloud, Воблака тэгаў – спосаб візуалізацыі інфармацыі адносна доўгага ці насычанага звесткамі тэксту, звычайна ў выглядзе групы словаў ці фраз, з выдзяленнем найбольш папулярных у тэксце.

Тэкставае паведамленне, SMS-паведамленне, перадаецца праз мабільныя тэлефоны, абмежавана 160 сімваламі – для лацініцы, 70 – для кірыліцы.

Twitter – вэб-сервіс для публікацыі кароткіх тэкстаў (140 знакаў ці менш). Карыстальнікі могуць публікаваць гэтыя тэксты на вэб-сайце ці праз тэкставыя паведамленні мабільнай сувязі.

USB-носьбіты – пераноснае прыстасаванне для захавання інфармацыі, якое падключаецца да кампутара праз USB-порт.

Ushahidi – праграма, якая дазваляе публікаваць апошнія навіны праз адпраўку паведамленняў пры дапамозе мабільнай сувязі, электроннай пошты, вэб-сайтаў. Гэтыя паведамленні збіраюцца, апрацоўваюцца (індэксуюцца) і публікуюцца на вэб-сайце.

Ustream.tv – свабодная праграма для трансляцыі відэа ў прамым эфіры з вашага тэлефона ці кампутара, падключанага да Інтэрнету.

Wiki – вэб-сайт, які можа рэдагаваць кожны карыстальнік. Розныя людзі могуць разам працаваць над wiki, маючы магчымасць адсочваць змены і захоўваць розныя версіі сайту.

Wikipedia – вэб-сайт, створаны па прынцыпу энцыклапедыі, дзе кожны можа пісаць ўласныя артыкулы ці рэдагаваць артыкулы іншых.

Wordpress – свабоднае, open-source, праграмнае забеспячэнне для публікацыі і кіравання блогам. Вы можаце загрузіць і інстальваць Wordpress на ўласны сервер, альбо Wordpress можа задарма захоўваць ваш блог на Wordpress.com.

Флэшмобы праводзяцца групай людзей (часта сабраных праз email ці сайты сацыяльнай сеткі), якія збіраюцца, нібыта выпадкова, на кароткі час у грамадскім месцы. Сабраўшыся, група выконвае пэўнае (часта дзіўнае) дзеянне і потым знікае.

Xapian – свабодная, open-source, праграма для пошуку інфармацыі, якая выкарыстоўваецца разам з базамі дадзеных.

Шыфр/шыфраванне (Encrypt/encryption) – спосаб кадавання ці шыфравання інфармацыі, які дае магчымасць дэшыфраваць і мець доступ да інфармацыі акрэсленым людзям.

Yahoo Mail – бясплатная электронная пошта, якая належыць Yahoo.

YouTube – свабодны вэб-сайт для захавання і публікацыі відэа, які належыць Google. Карыстальнікі могуць загружаць відэа з кампутара ці мабільнага тэлефона, альбо пераслыць яго па электроннай пошце.